

111
1924 1.9.34

શ્રી મેયાવત સેવા સમાજ.

સ્વદેશ પ્રેમી

નંદ-વન.

નાટકનાં ગાયનો તથા હુક સાર

રચાવી છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર

કે. પી. સોલંકી.

પ્રોપ્રાઇટર-શ્રી મેયાવત સેવા સમાજ,

૬ વિક્ટોરીયા થીએટર ગ્રાટરોડ, મુંબઈ

- ૧૯૩૩-૩૪-૩૫-૩૬-૩૭-૩૮-૩૯-૪૦-૪૧-૪૨-૪૩-૪૪-૪૫-૪૬-૪૭-૪૮-૪૯-૫૦-

સ વત ૧૯૨૦

આવૃત્ત ૧લી]

[પ્રત ૧૦૦૦.

દીર્ઘમ આર આના.

૨૨૫૮૨

ગુજરાત વિધાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી કોપીગાર્ડ નં- ૮
૧૧૨૮-૧

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૧૫૯-૧ યર્ગીક

પુસ્તકનું નામ જોડવાનું

વિષય ૮-૨ ૪

પાત્ર પરિચય.

પુરુષ વર્ગ.

મુકુન્દસિ હુ—રત્નપુરનો મહારાજ
અય્યુદ્ધસિ હુ—તેનો પ્રધાન
કૂરસિ હુ—ગિરિનગરનો રાજા
વનરાજ—મહારાજ મુકુન્દસિ હોનો જમાઇ (નાયક)
વિભળશા—વનરાજનો મદદગાર
રૂપસિ હુ—કૂરસિ હોનો પુત્ર
કપટસિ હુ—મહારાજ મુકુન્દસિ હોનો સેનાધિપતિ
અધીરસિ હુ—લૂઠારાનો સરદાર
રામદાસ } રત્નપુરનો એક જોડીઓ
ગદબ્બડ } એક મુશ્લીસ, રામદાસનો મિત્ર
ફરખારીઓ, લૂઠારાઓ સીપાઇઓ વિગેરે વિગેરે

સ્ત્રી વર્ગ

ન દકુ વરી—મહારાજ મુકુન્દસિ હોની પુત્રી
ચ દા—ન દકુ વરીની સખી
રેલા—રામદાસનું પ્રેમપાત્ર
નાયનારીઓ, વારાગતાઓ, વિગેરે વિગેરે
રથળા.—ગિરિનગર, રત્નપુર, જગલ

પૂર્વ વૃત્તાંત.

રતનપુરની નજદીકમા ફૂર પ્રાણીઓ પ્રજાને હેરાન કરી રહ્યા હતા, તેના નાશ અર્થે રતનપુરના મહારાજા મુકુંદસિ હજી પોતાના પ્રધાન અને સીપાઇઓ સાથે તે તરફ કુચ કરે છે, એવામા થોડેક છેટે એક વિકાળ વાધ જમીન ઉપર કંઈ સુધતો પ્રધાન અમુદ્ધસિ હની નજરે પડ્યો. એ જોઇ તેણે સધળાનું ધ્યાન તે તરફ ખેંચ્યું તો એક વિકાળ વાધ એક બાળકને કાઢી આવ્યાની તૈયારીમા હતો. પ્રધાને પોતાની તલવારથી વાધનું માથું ધડથી જુડું કર્યું, અને બાળકનો પ્રાણ બચાવ્યો (શુદ્ધિમા આણ્યો) મહારાજા મુકુંદસિ હને સતાન ન હોવાથી તેને રતનપુર લઇ જાય છે. બીજે દિવસે દરબાર ભરી માળક વનમાથી મળ્યો હોવાથી તેનું નામ વનરાજ પાડવામાં આવ્યું અને પુત્ર સમાન યોગ્ય પાલન કરે છે.

એ ઘટનાને પાંચ વર્ષ વિસા બાદ મ મુકુંદસિ હને ત્યાં એક કન્યાનો જન્મ થાય છે, અને જોતિષીદ્વારા કન્યાનું નામ નદકુવરી રાખવામાં આવ્યું. નદકુવરી અને વનરાજ બાલ્યાવસ્થાથી સાથે ઉછરેલા હોવાથી તેમના વચ્ચે અખુટ પ્રેમનો ઝરો વહેતો હતો. તેમના અરસપરસના આવા વર્તનથી અદેખા અને ધર્ષાખોર સરદારોથી સહન ન થઈ શકવાથી વનરાજ વિરુદ્ધ મહારાજા મુકુંદસિ હને ઉશ્કેરી જુદા પાડવામાં આવે છે. નદકુવરી વનરાજને ખરા જીગરથી ચાહતી હોવાથી પોતાના એકાત રથને વનરાજને દાસી દ્વારા તેડું કરી બોલાવે છે અને આ નાટકની શરૂઆત અહીંથી થાય છે.

અ ક ૧ લો.

૫૫૫૫૫૫૫૫

મ ગળાયરણ.

પ્રવેશ ૧ લો. સ્થળ ખગીચો મહુલની પાછળનો બાગ.

વનરાજને તેડુ કરવા છતા હજુ સુધી ન આવવાથી નદકુવરીની વનરાજ વિષે ચીતા, ત્યા વનરાજનું આવવું નદકુવરીનો પ્રેમ યાચના અને તેમ નહી કરવા વનરાજનું નદકુવરીને સમજાવવું, નદકુવરીને અગ નિશ્ચય, રાજ વિષે ચર્ચા, નદકુવરીને ખુલાસો, વનરાજનો રાજ-દગ્યારમા જવા માટે નિશ્ચય નદકુવરીની શકા, વનરાજનો દિલાસો, બાદ પ્રેમી યુગલોનું છુટા પડવું

પ્રવેશ ૨ જો. રતનપુરનો રાજદરબાર

દરબારીઓ તરફથી અભિનંદન, મહારાજ સુકુદસિહની લૂટારા-ઓએ પ્રભ ઉપર વતાવેલા ત્રાસ વિષે ચીતા, તેનો અતલાવવા સરદારોને સંબોધીને કહેવું, સરદારોનું મૌન રહેવું, મહારાજની મુજબણ, ત્યા વનરાજનું આવી ખીડું ઝડપવું

પ્રવેશ ૩ જો, રસ્તો.

બાયડી બોળતા થાકી ગયેલા ગડબડનું આવવું ત્યા યુક્તિ રમી બાયડી મેળવવાની આશામા નિષ્ફળ થવાથી રામદાસનું આવવું બાયડી માટે ચોર મહારાજને રકમ ઓછી પડવાથી રામદાસની મુઝવણ “ચોરને ઘેર ચોર પડેણો” ગડબડનો રામદાસને દિલાસો, યુક્તિની શરૂઆત, રમાનું ચૌવનમા મસ્ત બની કોર્મ રમીક નરને બોળતા આવવું, ગડબડની યુક્તિમા સપડાઈ રમાનું ગડબડ સાથે જવું

પ્રવેશ ૪ થો. બગીચો.

સખી ચદા સાથે નદકુવરીનું આવવું, ચદાએ નદકુવરીને ગિરિનગરથી એક પુરોહિત આપ્યો છે, અને તે તમારા વિષે માથું કરે છે; એમ જાણ કરવું નદકુવરીનો ધનકાર, અને તેનો અડગ નિશ્ચય એટલામા લૂટારા અધીરસિંહનું આવવું, ચદાનું નાશી જવું, અને લૂટારાઓના હાથમા નદકુવરીનું સપડાવું દેખાશે.

પ્રવેશ ૫ મો. મહેલનો એક ભાગ.

વનરાજ લૂટારાઓને શાત પાડના ગયાની કઈપણ ખબર નહી મળવાથી મહારાજ મુકુન્દસિંહની ચિન્તા, ત્યા સીપાઈએ આવી નદકુવરીના ગુપ્ત થયાના સમાચાર આપવા, સેનાપતિને બોલાવી યોગ્ય તપાસ કરવા ફરમાવવું, વનરાજના ન આવવાથી મહારાજને શકા, સમય સાધી સેનાપતિએ વનરાજ વિરૂદ્ધ મહારાજને ભભેરવો વનરાજને પકડી લાવવા મહારાજનો હુકમ

પ્રવેશ ૬ ઠો. રસ્તો.

ગડબડની યુક્તિ ઉપર વિચાર કરતા રામદાસનું આવવું, અને ગડબડ પર કીનો લેવાનો નિશ્ચય ત્યા ગડબડનું આવવું, યુક્તિ વિષે પૂછતા રામદાસનું ઉગ્રકેરાવું (છેડાછ પડવું), પાછળથી ગડબડની મુઝવણ, રામદાસની યુક્તિ અને તેમ કરવા ગડબડની કપુલાત.

પ્રવેશ ૭ મો. જંગલ.

નદકુવરીને લઈ લૂટારાઓનું આવવું, નદકુવરીની બેભાન અવસ્થામા લૂટારાનો સરદાર અધીરસિંહ તેને બાથમા લેવા જતા વનરાજનું આવવું, નદકુવરીનો ખત્યાવ અને વનરાજના હાથે અધીરસિંહનું મૃત્યુ. નદકુવરી અને વનરાજનું સ્વદેશ તરફ પ્રયાણ, ત્યા સેનાપતિએ આવી

(૬)

વનરાજને કેદ કરવા હુકમ કરવો વનરાજનું શ કાશીલ થવું, ઝપાઝપી. સેનાપતિના મુખે ન દકુ વરીનું હરણુ કરવાનો આરોપ પોતાના ઉપર મુકા ચેલો સાબળી વનરાજનું કેદ પકડાવું (ખુશીથી શરણુ થવું)

ટૅબલો. રૂપ સીન.

અક ૨ જો.

પ્રવેશ ૧ લો, રાજદરબાર.

વનરાજને ન દકુ વરીના હરણુ કરનાર તરીકે દરબારમાં હાજર કરવો, મહારાજા મુકુદસિ હને કોપ અને વનરાજને દેશનિકાલની સજા, વનરાજના ઉદ્ધારો —

‘ શિક્ષા ભલે (તમે) કરી, મને ન્યાય કે અન્યાયથી,
બસ ! દેશને માટે, મેં પ્રાણ અપાયાં આજથી ’

પ્રવેશ ૨ જો. ગડબડનું ઘર.

ગડબડ અને રખાનો ધરમ સાર, શરૂઆતમાં મોહોકાણુ, રખાએ ધરેણાની માગણી કરવી, ગડબડનો ધરેણા માટે ઇન્કાર, ધમાધમી, રખાનું ચાલી જવું

પ્રવેશ ૩ જો. રાજમહેલનો એક ભાગ.

અય્યુદ્ધસિ હ અને કૂરસિ હ વચ્ચે ખાનગી મસલત, મહારાજા મુકુદસિ હનું કાસળ કાઢી નાખવા અય્યુદ્ધસિ હે કૂરસિ હને લાય આપવી, કૂરસિ હના હાથે મહારાજા મુકુદસિ હનું ખૂન

ટૅબલો.

(૭)

પ્રવેશ ૪ થો. રસ્તો.

‘ સમયના પરિવર્તનની સાથે અધુ પહાટાય જાય છે ’ એવા અતઃ-
કરણના ઉદ્ગારો કાઢતા વનરાજનું આગમન, પાછળથી વિમળજ્ઞાનો
મેળાપ, વનરાજનું જીવનવૃત્તાત કહી સંભળાવવું, વનરાજનું આશ્ચર્ય
થવું, અને પોતાના દેશને માટે આત્મભોગ આપવા પ્રયાણ કરવું

પ્રવેશ ૫ મો. જંગલ.

કૂરસિ હે મહારાજ મુકુંદસિ હનુ ખૂન ઝ્યાં પછી નદકુવરીને
પોતાની સાથે જળજળરીથી લાવવું, અને પોતાના પુત્રની સાથે લગ્ન
કરવા સમજાવવું, નદકુવરીની અડગતા અને હિંમત ભર્યાં જવાળો
આગળ કૂરસિ હનુ માહત થવું પાછળથી પ્રધાન અબુદ્દસિ હનુ આવવું,
નદકુવરીને જંગલમાં જોઈ આશ્ચર્ય થવું અને પોતે કરેલા ગુનાહો કબુલ
કરી પોતાના દેશ માટે વશદાર રહેવા કબુલાત અને નદકુવરી સાથે રત્ન-
પુર તરફ જવા નીકળવું

પ્રવેશ ૬ ઠો. રસ્તો.

ગડબડને યુક્તિ બતાવી છે તે પાર પાડવા રામદાસની પ્રભુ પાસે
પ્રાર્થના, ત્યાં અચાનક રંભાનું આવવું, રામદાસ અને રંભાનો પ્રથમ
મેળાપ, વિનોદ અને ક્રેલકરાર, ગડબડનું આવવું, “ ચોરને પડે ધૂળ ”
એ કહેવત પ્રમાણે ગડબડની દયાજનક સ્થિતિ રામદાસ પ્રત્યે ગડબડની શકા
રામદાસનો હર્ષ, “ આડો ખોદે તે પડે ”

પ્રવેશ ૭ મો. હાવણી.

ગિરિનગરથી થોડે છેટે કૂરસિ હ હાવણી નાખી પડ્યો છે, ત્યાં મદદ

(૮)

આવી પહોંચ્યાના મમાચાર, કૂરસિ હ સરદારોને જીવના મારે યુદ્ધ કરવા
ઉશ્કેરવા, ત્યા વનરાજનુ આવવુ વાદવિવાદ, કૂરસિ હના ઉઘટા જવાયો -

‘કર છુ કૂર જૂત્યો હુ, વદે એ તુ મુખથી શુ ?
પ્રભને સુખ—શાંતિમા, રહેવાને કર છુ હુ ’

વનરાજ—પ્રભના સુખ—શાંતિમા, ન હોયે કંઈ આવા કામો,
કરીને કૂર જૂત્યો આ, પ્રભને શીદ બદનામો
સડાઈ, કૂરસિ હનુ મૃત્યુ

ટૂંકલો.

અ ક ૩ જો.

—અવધ—

પ્રવેશ ૧ લો. રાજમહેલના એક ગુપ્ત ભાગ.

રતનપુરથી ન દકુ વરીને રૂપસિ હે પોતાને ત્યા ગુપ્ત સ્થાને રાખી છે,
ન દકુ વરીની પ્રભુ પ્રત્યે પ્રાર્થના, ત્યા રૂપસિ હનુ આવવુ અને પ્રેમની
યાચના કરવી, ન દકુ વરીનો તિરસ્કાર —

‘કદી ધરણી ચક્રોળે ચઢે, વળી સૂર્ય પશ્ચિમે ઉગે,
ચળે મેર જતા નહી વીરનારી ટેક પોતાનો ચુકે ’

રૂપસિ હનો ખળાત્કાર, ત્યા વનરાજનુ ન દકુ વરીની ગોધમા આવવુ, વનરાજ
અને રૂપસિ હની દરજ વિષે તકરાર (સડાઈ) રૂપસિ હનુ મૃત્યુ.

ટૂંકલો.

(૯)

પ્રવેશ ૨ જો. રામદાસનુ ઘર.

રામદાસને ઘેર રબાની પોતાની સાહુખીના વખાણુ, ત્યાં ગડબડનું આગમન રામદાસની ખાયડી સમજી રબા પર ગડબડનું આશંક થયું, અચાનક ખારણાનો અવાજ થાય છે, ગડબડનો અભરાટ અને પોતાને સતાડવા રબાને વિનવવું, રબાએ ગડબડને ખાયડીના વેષે એક ખુણામાં સતાડવો અને રામદાસનું દાખલ થવું, ગડબડને સ્ત્રી વેષે દામી તરીકે ઓળખાવવું, રામદાસે મોઢા પરથી ધુમટો ખેંચવો, ગોટાળામાં ગોટાળો, રામદાસને ત્યાં રબાને જોઈ ગડબડ ગોટાળો સમજી જાય છે, “હાથના ક્યાં હૈયે વાગે.” કોમીકની પૂર્ણાહુતિ

પ્રવેશ ૩ જો. ગિરિનગરમાં રાજ દરખાસ.

વનરાજે પોતાના દેશ માટે જે સાહસ ખેડી પ્રજા જનોને સુખી કર્યા છે તેની ખુશાલીમાં દરમાર ભરવામાં આવ્યો છે, પ્રજા જનોના અભિપ્રાયથી અબુલ્લસિહે વનરાજ અને નદકુવરીનો હસ્તમેળાપ કરી આપી ખાલી પડેલી ગાદી ઉપર વનગજનો રાજ્યાભિષેક કરવો

આનંદ ! આનંદ ! ! આનંદ ! ! !

तत्सत्परमात्मने नमः ।

“स्वदेश प्रेमी नंद-वन.”

नाटकनां गायनो.

भ गलायरण

(१)

श्री मुरलीधर, कुंजविहारी,
 कुंठ निवारक, लकताना तारक,
 वदन वदन दीनदयाल—श्री
 रगभूषिण, वनराज यरित्र
 लज्जववा धायु^१ दीनदयाल
 કરો સફળ અમ અતરયામી (૨)
 લેજો સભાળ, બાળક જાણી—શ્રી

બાળાઓ—

૨

વાહરે શુદ્ધ પ્રેમીઓનો જય સદાય થાય છે
નિચ કામી જગ માહી, હજાય છે
પ્રેમી નરનારી, જગ માહી ગવાય છે
સદાય શ્રીરામ તેની ધાય છે—વાહરે
અહલ્યા, સીતા ને મ દોદરી, જગ માહી ઇતિહાસે ગવાય છે
એવા નરનારીઓનો જય સદાય થાય છે
કામી કુછ દીઓ હજાય છે—વાહરે (ના કા)

૩

ન કુવરી—મારા નયન સલુણા શ્યામ
હજુ ના આવ્યા મમ ધામ—મારા
એકાત બાણી તમને તેડાવ્યા !
તોયે ન આવ્યા શ્યામ—મારા
મુજ દોષે વિયોગ કરાવ્યો,
તમને ઘટે ના થાવુ આમ—મારા

ન કુવરી—

૪

માને નહી માન મનકુ, રસીયા રાજ વિના,
દમતુ, લમતુ, ગમે નહો, ઘર માહી જપે રસભિના—માને
આધીન અનગ અ ગ થયુ, જેથી સાન લાન ગયુ,
રમરસ્તાનુ પ્રબલ અયુ, રોમે રોમે પ્રગટી રહ્યુ,
ટાળે કેણ પીડા પીયુ વિના—માને (ના કા)

૫

ન કુવરી અને વનરાજ—

મુજ અ તરમાં વસનારા,
રમણીય રસીક રસાળા.

(૧૨)

તવ આનંદ લઈને, પદરજ અહીંને,
રહેશે આ દીન બાળા
વાહુ ધન્ય તમારી વાણી
મુજ મનને વશ કરનારી,
હવે હૃદય સદનમા મદનમોહનને
વિસારસોના બાળા-મુજ
મહે માન થયાની વાણી,
સ્વીકારશે મહેમાની
આનંદ અહીંને દાસી બનીને,
રહેશે આ દીન બાળા-મુજ

૬

જરખારીઓ-અમર તપો તમ તાજ રાજવી,
અમર તપો તમ રાજ.
શિરછત્ર છે તાજ અમારા,
અમર તપો તમ રાજ—અમર
યાવત ચ દ્ર દિવાકર તપજો,
ન્યાય નીતિ નિત્ય ધરજો,
અવિચળ રહે શિરતાજ અમારા,
અવિચળ રહે તમ રાજ—અમર

નાથનારીઓ—

૭

મય તો મદમાતી જોબનવાલી,
પીયરવા મોહે કાહે સતાવે

(૧૩)

મય તો બકુટી બાણ મારી, કરૂં ચારકો સીકાર.
 મોરી કારી ચઢા ઘોર લીચ્છી નજરીયા.
 નિરખત મોરે પીયા જીયા ગભરાય
 કુમલે જોખનપે તેરે બાલ ખીખરે હૈ.
 નામનહી તરાહ, જોખન આયે હુવે હૈ—મોરી, (ના. કા)

૮

મહબૂબ—

વાઢાની વિન તિ ઉરે ધારો, દુન્યાના લોકો,
 વાઢો, વાઢો કહીને પોકારે—દુન્યા
 વાઢા તણો વિશ્વાસ ન આવે,
 ઢહેમીલા લોકો નિત્ય નવા ઢહેમ લાવે,
 બળીયો વાઢાનો જન્મારો—
 વાઢા બધરી નામે મુકે પોકો—દુન્યા.

ખીજા જન્મ માહી થાએ ખીલાડા,
 ત્યા પણ બધરીને નામે રોતો—દુન્યા (ના. કા)

૯

૨ ભા—મન હુલે રે, ચિત્ત હુલે રે,
 કોઈ રસીયાના પ્રેમ વિના છુરે
 યૌવનના પુરમા, ખીલતી આ નાર છે,
 રસીલા વિના આ યૌવન કરમાય છે,
 કોઈ આવો રે, મદન સમાવો રે;
 કોઈ રસીયો મળે તો બહુ વારી રે—મ

૨ ભા-ગડબડ-રામદાસ—

બળ્યુ આમ શુ કરો છો ? મેલો પાલવડો,
કેઈ જોઈ જાશે, મેલો પાલવડો. બળ્યુ
ગડબડ અને ૨ ભા તણો, જોડી મળો છે ફાકડી,
સ ભાળજો ગડબડ ' ભૂડા, એ નારી છે અ તે ભુડી,
કાળજી કોરાય મારૂ, મનડુ લોભાય,
આ પાલવડાએ, ભાઈ ' વાળી મહોકાણુ છે

અદા અને ન દકુ વરી—

ઓ સજની મારી, ઉદાસી કેમ જણાયે ?
ઓ સહીયર મારો, ખુશાલી કયા ના જણાયે ?
કહેને સજની મારી, શી છે વાત આ ટાણે ?—ઓ
પીયુ ગયા પરદેશમા સખી વનવગડાની માહે,
સંદેશા નવ કાઈ પાઠવ્યા, ઉદાસી તેથી જણાયે—ઓ.

રામદાસ-ગડબડ—

કેમ યુક્તિ તમને બતાવી કેવી ?
વાહ વાહ ! જોયા જેવી . કેમ યુક્તિ.
વાધ અને સિદ્ધાંતની સાથે મેળ મળ્યા જેવી,
પગથીયા પહેલામા ભાઈ, સ્મશાનની તૈયારી કેમ

(૧૫)

ચાય થપ્પડ મોઢું લાલ રાખ્યે તેવી,
કેમ છે ને જોયા જોવી ? કેમ યુક્તિ

૩૫.

અ ક ર જો.

૧૩

નાથનારીઓ—

લચકાતરી મોરા બાલા જોખન (૨)
છોટી ઉમર મોરી પતલી કમરીયા,
છેલ છળીલે મોપે ડારત નજરીયા,
કયા કરૂં મોહે શરમ લગત હૈ,
બાલા જોખન ઝલકાતરી—લચકાતરી (ના કા)

૧૪

૨ ભા—ગરબડ—

કહોને કંઈ કામજુગારા, આ શુ વાત છે ઠગારા ?
ચાડી, ચોળી, હુમણા હુમણા, ઝાઝર ને વળી કુલ મગાવેા.
માનો, માનો સ્વામી મારા, જે કહું તે આણી આપો—કહો.
હુમણાં-હુમણાની વાત ન કરશો, બીજુ કહો તે લાવી આપુ
ના બોલો ના બોલો હૈયાહાર, કામજુગારા,
આ શુ વાત છે ઠગારા ?—કહો,

(૧૬)

૧૫

રૂલા-ગડબડ—

ગડબડ ! હું તો બૂલી, ભરૂંસે તારે બૂલી.
ધૂતારા બૂલાવ્યું મારું ભાન તે,
રૂલા ! ગાડી બને છે શાને આમ ?—હું તો
મેં જાણ્યું કે કોડ, મારા પૂરા કરશે છેલ,
મનના પૂરા કરશે છેલ,
જાણ્યા જાણ્યા તમારા એ ચાળા હું તો

૧૬

વનરાજ—સમય પલટાય છે જ્યારે, બધા પલટાઈ જાય છે,
સગા રનેહી અને મિત્રો, બધા પલટાઈ જાય છે
જે દેશના હુણ્ણી, અરે આ શરીર પોષાય છે !
અરે તે દેશના માટે, સદા સ ય મમા રહેલું છે.
ન્યારી અરે ન્યારી, ગતિ ન્યારી સમયની છે,
છતા ના બનીશ દ્રોહી હું, મને આ દેશ 'યારો છે

૧૭

વનરાજ-વિમળશા—

બનો શરવીર અને ઘેલા, તમારા દેશને માટે !
ગજવો શણના મેદાનો, તમારા દેશને માટે !
કઠ્ઠી કુસ પ જો થાયે, તમારા દેશની માટે,
છતા ના બનશે દ્રોહી, તમારા દેશને માટે !

(૧૭)

અબુધ—ભલે ગરદન હવે જાયે, ' અમારા દેશને માટે !
અમારો સર્વસ્વ અબુધ, અમારા દેશને માટે !

૧૮

ન દકુ વરી-અબુધસિ હ—

ચહો જો દેશ તણુ કહ્યાણુ
ધરો તમે હૃદય વિષે અભિમાન (૨)
હવે તમે કરો દેશ ઉદ્ધાર ચહો
વિદેશીઓના આશરા હેઠળ, ગયો સમય સારો-તમારો
આપ હવે સ્વતંત્ર થયા છો, કરો દેશ ઉદ્ધાર-હવે
દેશ તણુ ગૌરવ સુણી, ધન્ય ગણું અવતાર,
આજે આપે કૃતાર્થ કર્યો છે સમજાવી સૌ સાર,
હવે મમ જીવન કરૂં કુરમાન-દેશ પર

૧૯

રામદાસ—દીનદયાળુ આવો રે દયા પ્રભુ જાવો રે,
પ્રેમીજનને કારણે હોજી દીન
વહાલા પ્રભુ ભકિત કરે દીન દાસ
કરગરી વિનવે રે, કરગરી વિનવે રે
દયાળુ વહારે આવજો હોજી દીન
વહાલી રલા કારણે, યુક્તિ રખ્યો આપાર,
લજા પ્રભુજી રાખજો, મેળવવા એ નાર
—દીનદયાળુ
શામળીયાજી પધારો રે, ગરૂંદે ચઢી આવો રે,
છોગાળા વહેલા આવજો હોજી દીન

૨ ભા-રામદાસ—

અ તરના આરામ મારા, દીલના વિશ્રામ છે,
લાલ લલકાળા મને હુંમણે ને ઝુમણે મઢાવળે-અ તર
અમદાવાદી પોલકુ, ને દખણની કચુકી,
કલકત્તાની કઠી ને મુબાઇની બાગડી,
માહે ઝીણા ઝીણા હીરલા મઢાવળે-અ તરના
હીરલે મઢાવુ તને, મોતીડે વધાવુ,
કહો તો વહાલી ! વિલાયતથી મોટર મગાવુ,
વાગે પ, પ, પ -અ તરના

ગડબડ-રામદાસ—

તમે ધીરે યુક્તિ સમજવો રે રામદાસ યુક્તિવાળા
તમે ધીરે મહોકાણુ વાળો રે, ગડબડ બાયડીવાળા
છેતરપીંડી રમવા જાતા, ઇજ્જત થઇ લીલામ,
દિકરા રામદાસ સભાળજે એ નારી નર્કની ખાણુ-તમે
રામ કૃષ્ણ જેવા નિપજ્યા, એ નારીને સતાન,
અવળુ હવે ના બોલજો રે, નારી રત્નની ખાણુ રે-તમે

વારાગના—પનઘટવાપે બસરી બજાય ગયો રે,
બસરી બજાય ગયો, બજાય ગયો રે-પન.
શુદ્ધ હર લીનો મોરી, શુદ્ધ હર લીનો,
બસરી સુનાય મોહે, લુભાય ગયો રે-પનઘટવા.

(૧૯)

ઓ કહાન કાલો હય ન દલુકો લાલ હય,
સખીયનકે ખીચ મોઢે ર ગાય ગયો રે-પનઘટવા

રૂાપ.

અ ક ૩ બે.

૨૩

ન દકુ વરી—અબળાની ંહારે તમે આવો રે,
ઓ ગોવર્ધનધારી !—અબળાની
હુનિયા રૂઠી છે આજે, તમે નવ રૂઠશો બાપુ !
ભરૂસો તમારો મને ભારી રે-ઓ ગો—અ
નારી મરે દર્દથી, નારીનો સ ભાળ નહીં,
સ્વાર્થમય સ સાર છે, સ ભાળ લેનાર નહીં
કરૂણા કરીને ઉગારો રે-ઓ ગો—અબળા

૨૪

ર ભા—ર ભા તારી સાહ્યખીનો નહીં પાર રે (૨)
ભરાવે ભલા ભલાને સલામ—ર ભા તારી
રૂમકઝમક કરતી રે ચાલુ, મારૂ નયનના માર,
હાય હાય કરી લોકો પોકારે, ઘાયલ કરતી જાઉં રે-તારી
ગાડીમા બેમીને ફરવા રે નીકળુ,

(૨૦)

કહેશે ચાલી વાહ ! નાર
વાટ-હાટ માસહીયરો મળશે, ધન્ય ધન્ય આ નાર રે તારી

૨૫

રામદાસ-ગડબડ-૨.લા—

ચાલ જ મૂરખ પાણી !
તુ બગાડતો ના બાણી,
લે સોનાયુર સલાળી,
હુ મોઢો મુખડુ લાળી
હોડો હોડો, મારો મારો, કાપો કાપો । । ।
ધોકા લગાવ ધમ ધમ ધમ !
અરરરર । મુવો ।
જઈ પૂર મવાલી કુવો
હવે ચુકિત નહીં બતાવુ,
લે જુકિત માસમળવુ - ધમ ધમ ધમ-ચા

આ પુસ્તકના સર્વ હક અથવા કર્તાને
સ્વાધીન છે અથવા કર્તાની રજા સિવાય આ
પુસ્તક અગર તેનો કોઈપણ ભાગ કોઈએ
કંઈયે છાપવો છપાવવો અગર ભજવવો
નહી

મુદ્રક—પ્રભાશ કર જયશ કર પાઠક.

પુર દરે પાઠક પ્રાદીગ પ્રેસ, ૩ સંકોરનાર

મુ ૫૯-૪

